

Asia: VN/26826/2020

Lausuntopyyntö HE eduskunnalle konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Yleistä

Konkurssiasiamiehen toimiston ylläpitämän Kosti-asianhallintajärjestelmän käyttäjiltä ei ole tähän mennessä peritty maksuja. Ehdotus koskee Kostiin asiointiosuuden käytöstä ja ylläpidosta aiheutuvien kustannusten perimistä järjestelmän käyttäjiltä. Ehdotus noudattaa valtion maksuperustelain periaatetta, jonka mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Kertaluonteinen käyttömaksu olisi määrältään 200,00 euroa.

Konkurssiasiamiehen toimiston näkökulmasta Kosti-maksun periminen on perusteltua, kunhan maksun toteutuksessa onnistutaan luomaan toimiston valvontatyöhön hyvin nivoutuvat käytännöt.

2. Käyttömaksun hallinnointi

Ehdotetun 9 a §:n 1 momentin mukaan asianhallintajärjestelmän käyttömaksun perii konkurssiasiamies.

Käytännön toteutuksena Palkeiden laskutusjärjestelmän käyttö Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan esimerkkiä soveltaen vaikuttaa järkevältä. Kostiin tulisi rakentaa liittymä Palkeisiin ja valmius tietojen välittämiseen Excel-muodossa sitä kautta Palkeisiin. Mahdollisten maksamatta jääneiden laskujen perintä kuuluisi myös luontevasti Palkeille.

On tärkeää, että konkurssiasiamiehen toimistolle Kostin käyttömaksusta aiheutuva hallinnollinen lisätyö minimoidaan. Muutoin käyttömaksun tavoitteet jäävät helposti toteutumatta.

3. Käyttömaksun määräytyminen

Ehdotuksessa maksun periminen kohdennetaan ensinnäkin jatkuviin konkurssimenettelyihin, joita on arviolta noin kolmannes konkurseista. Maksuvelvollinen olisi konkurssipesä.

Ehdotuksen mukaan maksu määräytyisi teknisesti hetkellä, jolloin valvontapäivä määrätään. Tämä toimi ilmentää, että konkurssin arvioidaan jatkuvan. Ehdotuksen perusteluissa tuodaan myös esiin tilanne, jossa pesän varat eivät lopputilityksessä riittäisikään käyttömaksun maksamiseen, jolloin konkurssiasiamiehen tulisi luopua käyttömaksun perimisestä.

Koska jo määrätyn maksun perinnästä luopuminen edellyttää hallinnollista päätöstä ja näin ollen lisätyötä, esitämme jatkovalmistelussa pohdittavaksi, voisiko vaihtoehtoisena ajankohtana maksun määräytymiselle olla valvontapäivän määräämisen sijasta sittenkin se hetki, jolloin konkurssin lopputilitys hyväksytään loppukokouksessa. Näin maksun määräytyminen perustuisi konkurssipesän todelliseen taloudelliseen tilanteeseen, ja vältettäisiin tältä osin julkisoikeudellisen maksun perintää koskeva harkinta ja muu vastaava arviointi.

Toiseksi maksu perittäisiin niissä saneerausmenettelyissä, jotka johtavat saneerausohjelman vahvistamiseen. Näiden osuus on arviolta 50–60 % saneerausmenettelyistä. Maksuvelvollinen olisi saneerausvelallinen.

Sanotut kohdennukset vaikuttavat sinänsä perustelluilta, koska näissä menettelyissä Kostin käytöstä saadaan myös laajamittaisin hyöty. Raukeavissa konkurseissa ja lakanneissa saneerausmenettelyissä maksuvelvollisen heikko maksukyky johtaisi todennäköisesti epätarkoituksenmukaisiin laskutus- ja perintätoimiin, joten nämä menettelyt on syytä rajata ehdotetulla tavalla pois maksun piiristä.

Jatkovalmistelussa on syytä vielä pohtia, tulisiko julkisselvitykseen siirtyneistä konkurseista ottaa maininta vähintään perusteluihin. Vaikka tyyppitapauksessa julkisselvityspesässä ei ole alkuun varoja, niitä voi kuitenkin myöhemmin ilmetä, jolloin myös valvonnan määrääminen voi tulla ja lopputilityksen hyväksyminen joka tapauksessa tulee ajankohtaiseksi.

4. Käyttömaksun perimisestä luopuminen

Ehdotetun 9 b § 1 momentin mukaan konkurssiasiamiehen tulee tietyissä tilanteissa luopua käyttömaksun perinnästä. Konkurssitilanteessa maksun perinnästä tulisi luopua, jos lopputilityksessä pesän varat eivät riitä käyttömaksun maksamiseen. Edellä mainittu vaihtoehtoinen maksun määräytymishetki (lopputilityksen hyväksyminen) johtaisi siihen, että vältettäisiin tarve päättää perinnästä luopumisesta.

Velalliselta yrityssaneerauksen yhteydessä perittävän maksun perinnästä tulisi ehdotuksen mukaan luopua, jos velallinen asetetaan konkurssiin saneerausohjelman aikana. Tarkoituksena lienee, ettei konkurssiasiamies tulisi ns. jälkikonkurssissa velkojan asemaan käyttömaksun osalta. Huomion arvoista on, että konkurssiin asettaminen voi tapahtua useankin vuoden päästä ohjelman vahvistamisesta.

Vaihtoehtona kategoriselle veloitteelle luopua käyttömaksusta voisi olla se, että konkurssiasiamiehelle annettaisiin tässä tilanteessa harkintavaltaa, jolle kuitenkin tulisi asettaa laissa tarkat raamit.

Esitämme, että myös käyttömaksun perimisestä luopumista pohdittaisiin vielä jatkovalmistelussa lisää. Konkurssiasiamiehen toimisto on edelleen mielellään mukana valmistelutyössä, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Kontkanen HELENA
Konkurssiasiamiehen toimisto